

SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
GÜLHANE TIP FAKÜLTESİ

2025-2026

ADLİ TIP

UYGULAMALI DERSİ REHBERİ

İÇİNDEKİLER

1. Giriş	2
2. Öğrencilerin (stajyerlerin) görev ve sorumlulukları	3
3. Adli Tıp Uygulamalı Ders Bilgileri	4
4. Amaç ve kazanımlar	6
5. Öğretim ve ölçme yöntemleri	7
6. Öğrenme kaynakları	8
7. Çekirdek hastalıklar ve klinik problemler	8
8. Temel hekimlik uygulamaları	10
9. Davranışsal, sosyal ve beşeri bilimler	12
10. Ölçme-değerlendirme uygulamaları	14
11. Program değerlendirme	14
12. Adli Tıp Uygulamalı ders karnesi	15

1. GİRİŞ

Mezuniyet öncesi tıp eğitiminin klinik eğitim dönemi 4. ve 5. yıllarında sürdürülen uygulamalı ders programları ve 6. Sınıf intörlük uygulamalarından oluşmaktadır.

Dördüncü ve beşinci sınıf eğitimin amacı; öğrencinin klinik öncesi dönemde kazandığı bilgi, beceri ve tutumları klinik ortamlarda (servis, poliklinik, yoğun bakım vb.) gözetim altında hastalarla uygulamalar yoluyla bütünleştirmesi ve hedeflenen mesleki yeterlikleri kazanmasıdır. Mesleki yeterlikler multidisipliner yaklaşım ile kanıta dayalı, nitelikli ve güvenli tıbbi bakım sunma; sık görülen hastalıklara tanı koyabilme ve akılcı tedavi uygulayabilme; acil durumları tanıma ve yönetilme; gerektiğinde ileri tetkik, tanı ve tedavi için gerekli yönlendirmeleri güvenli şekilde yapabilme; birey, aile ve toplum düzeyinde sağlığı koruma ve geliştirmeye yönelik girişimleri yapabilme/katkı sağlama; sağlık sistemi ve işleyişi hakkında bilgi sahibi olma; hasta ve hasta yakınları ile etkili iletişim kurma; mesleki uygulamalarda etik ilke ve değerlere uygun davranma; etkin ekip çalışması yapma; kendini sürekli geliştirme tutum ve becerilerini kapsar.

İşleyiş: Her uygulamalı ders (staj) programının başında eğitimin amacı ve öğrenme kazanımları, eğitim programı, öğrencilerin görev ve sorumlulukları, klinik işleyiş ve kurallar konularında öğrenciler bilgilendirilir, onların ihtiyaç ve beklentileri alınır. Uygulamalı ders programı Anabilim dalı başkanı sorumluluğunda eğitimden sorumlu/temsalcisi öğretim üyesi tarafından izlenir. Öğrenciler arasından belirlenen grup temsalcisi aracılığı ile öğrencilerin sürece katkıları sağlanır. Uygulamalı ders programının ilk gününde karneler öğrencilere iletilir. Karnelerin doldurulmasından ve imzalatılmasından öğrenciler sorumludur. Uygulamalı ders programının bitiminde öğrenci karneleri ilgili anabilim dalı tarafından öğrenci işlerine iletilir.

2. ÖĞRENCİLERİN (STAJYERLERİN) GÖREV VE SORUMLULUKLARI

Dördüncü ve beşinci sınıf öğrencileri (stajyerler);

1. Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane Tıp Fakültesi Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönergesinde belirtilen yükümlülük, sorumluluk ve haklar ile uyulması gereken kurallar doğrultusunda çalışır.
2. Klinik ortamlarda öğrenci kimliklerini görünebilir şekilde taşır, sağlık hizmeti sunumuna uygun, hekime yakışır kıyafetler ve beyaz önlük giyer.
3. Tüm eğitim öğretim çalışmalarını sorumlu/danışman öğretim üyesi gözetiminde gerçekleştirir ve ona karşı sorumludur.
4. Poliklinik, servis ve diğer tanı ve tedavi ünitelerinde yapılan tanı-tedaviye yönelik her türlü tıbbi girişimleri hasta mahremiyeti ve izni doğrultusunda izler, sorumlu eğiticinin izni ve gözetimi altında uygun görülen girişimleri yapar.
5. Hastaların tanı-tedavi, takip ve tıbbi bakımları ile ilgili kararlara, uygulamalara, kayıtlara tek başlarına müdahil olamaz. Ancak, eğitim çalışmaları sırasında hastalarla ilgili tanı ve tedavide değişiklik gerektirecek bilgi, gözlem ve bulgu sahibi olduklarında, bunu hastadan sorumlu hekime bildirir.
6. Tıbbi uygulamaları sırasında tıp meslek etiğinin ve deontolojinin ilke ve kurallarına uygun davranır. Hasta ile yakınlarının haklarına saygılı davranır, hasta bilgilerinin gizliliği ilkesine uyar.
7. Eğitim ve uygulamalarda hastalarla ilgili elde ettikleri bilgi, belge ve örnekleri hiçbir durum ve koşulda başkalarıyla paylaşamaz, başka amaçlarla kullanamaz ve saklayamaz.
8. Hasta güvenliğine zarar verecek, hastane hijyenini bozacak davranışlardan kaçınırlar.
9. Hastane işleyişi ile ilgili kurallara (izolasyon, el yıkama, servis girişleri vb.) ve hastane enfeksiyon kontrol önlemlerine uymakla yükümlüdür.
10. Klinik ortamlarda yapılacak işe uygun koruyucu ekipmanlar kullanır.
11. Uygulamalı ders karnesinde yer alan hekimlik uygulamalarını belirtilen sayıda yapmaktan ve sorumlu/danışman öğretim üyesine imzalatmaktan sorumludur.
12. Uygulamalı ders ile ilgili sorun ve önerilerini eğitim sorumlusu/temsalcisi öğretim üyesine iletmesi için grup temsilcisine iletir.
13. Hastane dışı rotasyonlar var ise, rotasyon yapılan sağlık kurumunda Gülhane Tıp Fakültesi'ni temsil ettiğinin bilinci ile hareket eder ve uygulamaların yapıldığı kurumun kurallarına uyar.

3. ADLİ TIP UYGULAMALI DERSİ BİLGİLERİ

Ders kodu	ADLT 08000 040	AKTS Kredisi	2
Ders türü (S-Z)	Zorunlu	Süre	1 hafta
Teorik ders saati	25	Uygulamalı ders saati	3
Bağımsız çalışma saati	-	Toplam ders saati	28

Eğitim sorumluları

Anabilim Dalı Başkanı	Prof. Dr. Sait ÖZSOY (304 48 62)
Uygulamalı ders temsilcisi	Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin BALANDIZ (304 48 66)

Öğretim üyeleri /Eğiticiler

Ad-Soyad	Telefon
Prof. Dr. Sait ÖZSOY	304 48 62
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin BALANDIZ	304 48 66

Uygulamalı Ders Programının işleyişı

- 1.Gün Saat 08:00'da Adli Tıp Anabilim Dalı Dershanesinde toplanılır.
- Klinik sekreteri tarafından verilen **Adli Uygulamalı Dersi Rehberi**, **öğrenci karnesi** ve **Öğrenci Yoklama Formları** alınır.
- Staj Sorumlu Öğretim Üyesi tarafından uygulamalı ders programının uygulama şekli öğrencilere açıklanır.
- Klinik direktörü veya vekili tarafından tanışma toplantısı yapılır ve kliniğin tanıtılması sağlanır.

Uygulamalı Ders Programı süresince uyulması gereken kurallar:

1. Staj boyunca 08:00'de Adli Tıp AD dershanesinde olunur.
2. Uygulamalı Ders Programındaki teorik ve pratik derslere devam konusunda fakülte Eğitim Öğretim Yönergesinde tanımlanan esaslar uygulanır.
3. Teorik ve pratik dersler Adli Tıp AD dershanesinde programa uygun şekilde gerçekleştirilir.
4. Öğrenciler, otopsi pratik eğitimi için programın ikinci günü sabah saat 08.00'de Adli Tıp Kliniği önünden kalkan Gülhane Tıp Fakültesi Dekanlığının sağlamış olduğu servis aracı ile Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı'na götürölür ve yarım gün ölü muayenesi ve otopsi pratik eğitimi verilir.

Öğrenme ortamları

Adli Tıp AD Dershanesi

Adli Tıp Kurumu Ankara Grup Başkanlığı Otopsi Salonu

4. AMAÇ VE KAZANIMLAR

Amaç

Adli olgu ile karşılaşan bir hekimin sahip olması beklenen bilgi ve becerileri kazanmasıdır.

Kazanımlar ve karşıladığı program hedefleri

No	Kazanım	Karşıladığı Program Hedefi	Katkı düzeyi 1-5
1	Ölümün erken ve geç bulgularını tanır, doğal ölüm-adli ölüm ayrımını yapar.	1, 2,3,4	3
2	Canlı adli olgu ile karşılaştığında adli muayene yapar, genel adli muayene raporu düzenler ve adli olgu bildirimini yapar.	2,3,4	3
3	Türk Ceza Kanunu Madde 86-87 kapsamında Kati Adli Rapor düzenler.	13	3
4	Adli ölüm ile karşılaştığında adli makamlara bildirim yapar, ölü harici muayenesini yaparak ölüyü otopsiye sevk eder.	13	3
5	Fiziksel istismar olgularının muayenesini yapar, muayene bulgularını tanır ve istismar ayrımını yapar, bu olgulara adli rapor düzenleyerek adli makamlara bildirim yapar.	2,3,4	3
6	Cinsel istismar olgularını adli makamlara bildirir, gerekli izinleri alarak muayenesi yapar ve örneklerini alır.	2,3,4	3
7	Yaraların genel özellikleri bilgisini kullanarak yaraları birbirinden ayırt edebilir.	2,3,4	3
8	Adli olguda otopsi uygulama ilkelerini açıklar.	2,3,4	3
9	Adli vakalara özgü otopsi bulgularını ayırt eder.	2,3,4	3
10	Canlı adli olgu muayenesinde etik ilkelere (mahremiyet vb.) uygun davranır.	13	3
11	Ölüm belgesi (defin ruhsatı) düzenleyebilir.	13	3
12	Otopsi öncesi ölü harici muayenesini yapabilir.	2,3,4	3

5. ÖĞRETİM VE ÖLÇME YÖNTEMLERİ

Öğrenme- öğretme yöntemleri

Anlatım (teorik dersler)
Otopsi izleme
Ölü harici muayenesi
Adli rapor yazma uygulaması

Ölçme-değerlendirme yöntemleri

Ölçme-değerlendirme yöntemi	Katkı oranı (%)
1. Yazılı (teorik sınav)	% 50
2. Yazılı (pratik sınav)	%45
3. Uygulamalı Ders Karnesi	%5

Belirtke tablosu

Kazanımlar	Teorik sınav	Pratik sınav	Karne
Ölümün erken ve geç bulgularını tanır, doğal ölüm-adli ölüm ayrımını yapar.	X	X	
Canlı Adli olgu ile karşılaştığında adli muayene yapar, genel adli muayene raporu düzenler ve adli olgu bildirimini yapar.	X	X	
Türk Ceza Kanunu Madde 86-87 kapsamında Kati Adli Rapor düzenler.	X	X	X
Adli ölüm ile karşılaştığında adli makamlara bildirim yapar, ölü harici muayenesini yaparak ölüyü otopsiye sevk eder.	X	X	
Fiziksel istismar olgularının muayenesini yapar, muayene bulgularını tanır ve istismar ayrımını yapar, bu olgulara adli rapor düzenleyerek adli makamlara bildirim yapar.	X	X	
Cinsel istismar olgularını adli makamlara bildirir, gerekli izinleri alarak muayenesi yapar ve örneklerini alır.	X	X	
Yaraların genel özellikleri bilgisini kullanarak yaraları birbirinden ayırt edebilir.	X	X	
Adli olguda otopsi uygulama ilkelerini açıklar.	X	X	X
Adli vakalara özgü otopsi bulgularını ayırt eder.	X	X	X
Canlı adli olgu muayenesinde etik ilkelere (mahremiyet vb.) uygun davranır.	X	X	
Ölüm belgesi (defin ruhsatı) düzenleyebilir.	X	X	X
Otopsi öncesi ölü harici muayenesini yapabilir.	X	X	X

6. ÖĞRENME KAYNAKLARI

1. Birinci Basamakta Adli Tıp. 2.Baskı Koç S, Can M. İstanbul Tabip Odası yayınları. İstanbul, 2011
2. Adli Tıp. Cilt 1,2,3 Soysal Z, Çakalır C. İstanbul Üniversitesi Basımevi
3. Adli Tıp ve Adli Bilimler Dokgöz H. Akademisyen Kitabevi A.Ş. Ankara, 2019

7. ÇEKİRDEK HASTALIKLAR VE KLİNİK PROBLEMLER

Adli Tıp uygulamalı dersi sonunda öğrencilerin aşağıda tanımlanan çekirdek hastalıklar/klirik problemler için tanımlanan düzeylerde yeterli olmaları beklenmektedir.

Tablo 1: Çekirdek hastalıklar/klirik problemler ve öğrenme düzeyleri

No	Çekirdek hastalıklar/klirik problemler	Öğrenme düzeyleri
1	18. Akut ve travma sonrası stres bozukluğu	ÖnT
2	19. Alkol ve madde kullanım bozuklukları	T
3	58. Crush yaralanması	ÖnT
4	71. Deri yaralanmaları*	T
5	90. Donmalar (soğuktan)	ÖnT
6	94. Ekstremitte travması/kırıkları*	T
7	119. Ürogenital sistem travması	ÖnT
8	124. Göz travması (fiziksel, kimyasal)	ÖnT
9	139. Hidrozel	ÖnT
10	166. Kafa travması	T
11	175. Karın travmaları*	T
12	203. Kulak zarı perforasyonu	ÖnT
13	234. Omurga yaralanmaları	ÖnT
14	296. Şizofreni ve diğer psikotik bozukluklar*	ÖnT
15	306. Travma ve yaralanmalar	T
16	325. Yabancı cisim ilişkili problemler*	ÖnT
17	326. Yanıklar*	ÖnT
18	341. Zehirlenmeler	ÖnT

Çekirdek Hastalıklar/Klinik Problemler Öğrenme (Performans) Düzeyleri Açıklamaları

A	Acil durumu tanımlayarak acil tedavisini yapabilmeli, gerektiğinde uzmana yönlendirebilmeli
ÖnT	Ön tanı koyarak gerekli ön işlemleri yapıp uzmana yönlendirebilmeli
T	Tanı koyabilmeli ve tedavi hakkında bilgi sahibi olmalı, gerekli ön işlemleri yaparak, uzmana yönlendirebilmeli
TT	Tanı koyabilmeli, tedavi edebilmeli
İ	Birinci basamak şartlarında uzun süreli takip (izlem) ve kontrolünü yapabilmeli
K	Korunma önlemlerini (<i>birincil, ikincil ve üçüncül korunmadan uygun olan/olanları</i>) uygulayabilmeli

8. TEMEL HEKİMLİK UYGULAMALARI

Adli Tıp Uygulamalı Dersi sonunda öğrencilerin aşağıda tanımlanan temel hekimlik uygulamalarını tanımlanan düzeylerde uygulayabilmeleri beklenmektedir.

Tablo 2. Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri

Temel Hekimlik Becerileri	Öğrenme düzeyi
A. Öykü alma	
1. Genel ve soruna yönelik öykü alabilme	3
2. Mental durumu değerlendirebilme	2
3. Psikiyatrik öykü alabilme	2
B. Genel ve soruna yönelik fizik muayene	
1. Adli olgu muayenesi	3
4. Bilinç değerlendirme	2
6. Deri muayenesi	3
9. Genel durum ve vital bulguların değerlendirilmesi	3
14. Kas-İskelet sistem muayenesi	3
17. Nörolojik muayene	3
18. Olay yeri incelemesi	3
19. Ölü muayenesi	3
20. Ruhsal durum muayenesi	3
C. Kayıt tutma, raporlama ve bildirim	
1. Adli rapor hazırlayabilme	3
2. Adli vaka bildirimi düzenleyebilme	4
3. Aydınlatma ve onam alabilme	4
8. Ölüm belgesi düzenleyebilme	4
11. Yasal olarak bildirimi zorunlu hastalıkları ve durumları bildirme ve raporlama	4
D. Laboratuvar testleri ve ilgili diğer işlemler	
2. Dekontaminasyon, dezenfeksiyon, sterilizasyon, antisepsi sağlayabilme	3
E. Girişimsel ve girişimsel olmayan uygulamalar	
2. Adli olguların yönetilebilmesi	4
12. Çoklu travma hastasının değerlendirilmesi	3
15. Delil tanıyabilme/koruma/nakil	3
29. Hastadan biyolojik örnek alabilme	3
34. Hukuki ehliyeti belirleyebilme	2
52. Otopsi yapabilme	2
F. Koruyucu hekimlik ve toplum hekimliği uygulamaları	
9. Maluliyet değerlendirme	1

Temel Hekimlik Uygulamaları Öğrenme (Performans) Düzeylerinin Açıklamaları

Öğrenme Düzeyi	Açıklama
1	Uygulamanın nasıl yapıldığını bilir ve sonuçlarını hasta ve/veya yakınlarına açıklar.
2	Acil bir durumda kılavuz / yönergeye uygun biçimde uygulamayı yapar.
3	Karmaşık olmayan, sık görülen, durumlarda / olgularda uygulamayı* yapar.
4	Karmaşık durumlar / olgular da dahil uygulamayı* yapar.
*Ön değerlendirmeyi / değerlendirmeyi yapar, gerekli planları oluşturur, uygular ve süreç ve sonuçlarıyla ilgili hasta ve yakınlarını / toplumu bilgilendirir.	

İzlenmesi gerekenler

Tablo 3. İzlenmesi beklenen Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri

Temel Hekimlik Becerileri	Öğrenme düzeyi	İzlenmesi beklenen en az uygulama sayısı
Otopsi yapma	2	1
Ölü harici muayenesi	3	1

Yapılması gerekenler

Tablo 4. Uygulanması Gereken Temel Hekimlik Uygulamaları ve Öğrenme Düzeyleri

Temel Hekimlik Becerileri	Öğrenme düzeyi	Yapılması beklenen en az uygulama sayısı
Adli rapor düzenleme	3	1
Ölü harici muayenesi	3	1
Ölüm belgesi düzenleme	3	1

9. DAVRANIŞSAL, SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER

Adli Tıp Uygulamalı Dersi sonunda öğrencilerin aşağıda tanımlanan konularda bilgi sahibi olmaları beklenmektedir.

2. Bağımlılık
a. Alkol
4. Çalışma ve sağlık etkileşimi
f. İş kazaları
5. Çevre ve sağlık etkileşimi
g. Nükleer kazalarla ilgili ortaya çıkan sağlık problemleri
6. Çocuk ihmali ve istismarı
a. İhmal (duygusal, fiziksel, tıbbi, eğitimsel vb.)
b. İstismar (fiziksel, duygusal, cinsel)
10. Hukuki ve etik durumlar
a. Mesleki görev ve yükümlülükler
b. Tıbbi uygulamalarda hukuki ve etik ayrıştırmalar ve ikilemler
c. Tıp ve sağlıkla ilgili ulusal ve uluslararası belgeler, yasal mevzuat ve etik kodlar
d. Hekim hasta ilişkisinin hukuki niteliği ve etik boyutu
e. Aydınlatılmış onam ve özellikli durumlar
g. Tıbbi kayıt, reçete ve rapor yazımında etik durumlar
h. Yaşamın başlangıcı ve sonu ile ilgili etik durumlar
i. Zorla tedavide yasal ve etik durumlar
11. İnsan hakları ve sağlık
b. Hasta hakları ve sorumlulukları
c. Hekim hakları ve sorumlulukları
13. Kazalar
a. Ev kazaları
b. Trafik kazaları
c. İş kazaları
d. Nükleer ve endüstriyel kazalar
17. Olağandışı durumlar/afetler
a. İnsan eliyle oluşan afetler
b. Doğal afetler
c. Olağandışı durumlar (sivil eylemler, terörizm, çatışma, savaşlar, kitlesel yaralanmalar vb.)
18. Ölüm, ölmekte olan birey ve yas
b. Yaşamın sonuyla ilgili etik/yasal durumlar
28. Şiddet
a. Kadına yönelik şiddet
b. Çocuğa yönelik şiddet
c. Yaşlıya yönelik şiddet
e. İncinebilir gruplarda şiddet

f. Akran zorbalığı
30. Tıbbi hatalar ve profesyonellik dışı davranışlar
a. Malpraktis
34. Üreme sağlığı/Cinsel sağlık
f. Rıza
g. Cinsel saldırı

10. ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME UYGULAMALARI

Uygulamalı ders ölçme değerlendirme yöntemleri ve bunların geçme notuna katkısı şu şekildedir:

1. Adli Tıp Uygulamalı Ders Karnesi: Uygulamalı ders sorumlu öğretim üyesine onaylatılır. Sınava girebilmek için formdaki aktivitelerin tamamlanmış olması beklenir.
2. Teorik sınav: Çoktan seçmeli ve açık uçlu sorularından oluşur.
3. Pratik sınav: Adli rapor düzenleme ve ölüm belgesi düzenlemeye yönelik olgu sorularından oluşur.

11. PROGRAM DEĞERLENDİRME

Her uygulamalı ders grubu programının son gününde öğrencilerden yazılı ve sözlü geribildirim alınır. Yazılı geribildirimler elektronik ortamda barkod veya link paylaşımı yapılarak alınır.

**SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
GÜLHANE TIP FAKÜLTESİ**

Ad - Soyad:

Fakülte No:

Dönem:

Başlama Tarihi:

Bitiş Tarihi:

**ADLİ TIP UYGULAMALI DERSİ
ÖĞRENCİ KARNESİ
2025-2026**

1. Karnenin korunması ve doldurulması stajyerin sorumluluğudur.
2. Uygulamalar mutlaka bir eğitici gözetiminde yapılacaktır.
3. İşlem yapıldıktan sonra uygulamaya eşlik eden **eğitici tarafından** tarih atılarak karne imzalanacaktır.
4. Karne uygulamalı ders eğitim temsilcisine teslim edilecektir.

Yapılması Gereken Temel Hekimlik Uygulamaları

Temel Hekimlik Uygulaması	Öğrenme düzeyi	Uygulama 1	Eğitici	İmza
Adli rapor düzenleme	3	1		
Ölü harici muayenesi	3	1		
Ölüm belgesi düzenleme	3	1		

İzlenmesi Gereken Temel Hekimlik Uygulamaları

Temel Hekimlik Uygulaması	Öğrenme düzeyi	En az izlem sayısı	Eğitici	İmza
Otopsi yapma	2	1		
Ölü harici muayenesi	3	1		

Uygulamalı Ders Temsilcisi	Tarih:	İmza
Anabilim Dalı Başkanı	Tarih	İmza